

15.11.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite OKM/49/010/2018

Asia Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy -nimisestä osakeyhtiöstä

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Suomen Akatemian lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy – nimisestä yhtiöstä. Akatemia toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Perustelut

Ehdotuksen mukaan sen tarkoittamalla lakiesityksellä edistettäisiin valtion mahdollisuuksia tiedepolitiikan keinoin ja tutkimusrahoituksella vahvistaa Suomen tieteen kansainvälistä tasoa, kilpailukykyä ja huippututkimuksen edellytyksiä. Valtion tarkoituksena ja tavoitteena on suomalaisen tutkimuksen, koulutuksen ja kulttuurin tieto- ja viestintätekniisten palveluiden tuottaminen ja kehittäminen CSC:n avulla. Tavoitteena on erityisesti varmistaa, että CSC:n ylläpitämä koulutuksen, tieteen ja tutkimuksen kansallinen tutkimus- ja tietoinfrastruktuuri säilyy kokonaisvaltaisesti myös jatkossa suomalaisen tutkimuksen ja koulutuksen käytössä. Ehdotus mahdollistaisi sen, että CSC kykenisi myös jatkossa täyttämään valtion sille asettaman erityistehtävän tiede- koulutus- ja kulttuuripolitiikan alueilla.

Ehdotuksella pyritään mahdollistamaan kansallisen tutkimuslaitosverkoston mahdollisuudet yhtenäisiin palveluihin myös niiden yhteisöjen osalta (esimerkiksi yliopistolliset sairaalat), jotka eivät kuulu CSC:n omistajiin. Se edesauttaisi välttämään kustannusten nousua ja päällekkäisten palvelujen rakentamista. Ehdotus edesauttaisi niin ikään CSC:n osallistumisedellytyksiä kansainväliseen tutkimusinfrastruktuuriyhteistyöhön tai kumppanuuksien kautta tapahtuvaan yhteiskehittämiseen. Mahdollistamalla CSC:n asema kansallisena toimijana näissä järjestelyissä pystytään varmistamaan Suomen mukanaolo kansainvälisissä tutkimusyhteisöjen palvelurakenteissa ja samalla mahdollistetaan valtion maksamien jäsenmaksujen kotiuttaminen hyötyinä takaisin Suomeen.

Lakiesitys

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy on Suomen valtion ja korkeakoulujen omistama erityistehtäväyhtiö, jolla on merkittävä rooli opetus- ja kulttuuriministeriön tiede- ja koulutuspoliittisen ohjauksen ja kehittämisen välineenä sekä

kulttuuripolitiikan toimeenpanon tukena. Ehdotuksen mukaan säädettäisiin CSC:tä koskeva erityislaki palvelujen tuottamisen yksinoikeudesta, jolloin hankintalain 17 §:n mukaan hankintalakia ei sovellettaisi erityislaissa säädettyyn toimintaan. Laissa säädettäisiin CSC:n tarkoituksesta ja tehtävistä. Yhtiön tehtävänä olisi laissa säädetysti muun muassa kansallisen tutkimus- ja tietoinfrastruktuurin kehittäminen ja ylläpitäminen. Yhtiö kehittäisi ja ylläpitäisi tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen kansallista tietoverkkoa, kansallisen koulutusjärjestelmän sähköisiä tietovarantoja ja rekistereitä sekä kansallisen koulutusjärjestelmän digitalisaatiota ja yhteentoimivuutta edistäviä palveluita. Edellä mainittujen tehtävien osalta yhtiöllä olisi velvollisuus myös osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Lakiin kirjatut tehtävät vastaisivat yhtiön nykyisiä tehtäviä.

Ehdotusta tulkiten CSC – yhtiön liitännäistoimintojen olisi pysyttävä laajuudeltaan suppeina suhteessa infrastruktuurin kapasiteettiin, eivätkä ne saisi olla enempää kuin 20 prosenttia infrastruktuurin vuotuisesta kokonaiskapasiteetista.

Ehdotuksessa on tarkasteltu lakiesityksen suhdetta perustuslakiin tämän 18 §:n takaaman elinkeinovapauden näkökulmasta sekä erikseen kunnallisen itsehallinnon takaavan 121 §:n näkökulmasta. On mahdollista, että näiden lisäksi omaisuuden suojan takaava 15 § on myös relevantti sikäli kuin lakiesitys vaikuttaisi nykyisen CSC:n muiden osakkeenomistajien kuin valtion osakeomistukseen varallisuutena.

Suomen Akatemia katsoo, että CSC:n nykyinen rooli ja merkitys tieteelle palveluja tarjoavana yhtiönä on kuvattu ehdotuksessa hyvin. Ehdotus säädettävästä erityislaista on perusteltu ja Akatemia kannattaa sen mukaisen hallituksen esityksen antamista eduskunnalle.

Ylijohtaja

Ossi Malmberg

Lakimies

Minka Rissanen